PROLETAREN.

Redaktionen:
Saxogade 23, 1. o. G.
København, V.
Aabent hver Aften fra 7–8.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.
Udgaar hver 14de Dag.
Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer.
Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Ekspeditionskontor:
Møntergade 27, 3. S. Sideb.
København.
Aabent hver Aften fra 6–9 og
Søndag Form. fra 10–12.

Nr. 9. | Søndag den 24. Maj 1896. | 1. Aarg.

Anarkistisk Moral.

II.

Naar vore Forfædre vilde gøre sig klart hvad det er, der paa en eller anden Maade driver Mennesket til Handling, fandt de det ved en meget simpel Fremgangsmaade. Man kan den Dag i Dag se katholske Billeder, som giver en Fremstilling af deres Forklaring. Et Menneske gaar hen over en Mark og uden selv at have den mindste Anelse om det bærer det paa sin venste Skulder en Djævel og paa den anden en Engel. Djævlen driver det til at gøre ondt, Englen søger at faa det derfra, og naar Englen gaar af med Sejren og Mennesket bliver ved at være dydigt, griber tre andre Engle det og bærer det til Himlen. Alt forklares saaledes aldeles fortræffeligt.

Gamle Ammer, som ved god Besked i det Kapitel, kan fortælle en, at man aldrig maa lægge et Barn til Sengs uden først at knappe dets Skjorte op i Halsen; man maa lade et rigtig varmt Sted paa Halsen være aabent, hvor Skytsenglen kan putte sig ind, ellers vil Djævlen plage Barnet lige ind i dets Drømme.

Disse barnlige Forestillinger forsvinder mere og mere Men selv om Ordene forsvinder, bliver dog Kærnen i Sagen stadig tilbage.

Velopdragne Folk tror ikke mere paa Djævlen; men da deres Forestillinger ikke er mere fornuftbestemte end vore Ammers, klæder de Djævlen og Englen om i et Væv af lærde Talemaader, som de hædrer med Navnet Filosofi. I Stedet for „Djævlen“ siger man nu til Dags „Kødet,“ „Lidenskaberne.“ „Englen“ ombyttes med Ordene „Samvittighed“ eller „Sjælen,“ „Afspejling af en skabende Guds Tanke eller den store Arkitekts Tanke,“ som Frimurerne siger. Men Menneskets Handlinger fremstilles stadig som udfoldet af en Kamp mellem to fjendtlige Elementer, og Mennesket betragtes stadig for dydig i samme Grad som det ene af disse to Elementer — Sjælen eller Samvittigheden — vinder Sejr over det andet — Kødet eller Lidenskaberne.

Det er ikke vanskeligt at forstaa, hvor forbavsede vore Forfædre blev, da de engelske Filosofer og senere Encyklopædisterne traadte frem med den Erklæring, der stod i stik Modstrid med hine barnlige Forestillinger, at Djævlen og Englen ikke har noget med Menneskets Handlinger at bestille, men alle disse gode og onde, nyttige eller skadelige, kan udledes af en eneste Bevæggrund: Bestræbelsen efter Lykke.

Hele Kleresiet og især Farisæernes talrige Slægt raabte paa Umoralitet. Skældsord haglede ned over Tænkerne, Banstraaler slyngedes imod dem, og da senere i vort Aarhundrede de samme Tanker blev taget op igen af Bentham, John Stuart Mill, Tchernichensky og saa mange andre, og da disse Tænkere traadte frem og beviste, at Egoismen eller Bestræbelsen efter Nydelse er den sande Bevæggrund til alle vore Handlinger, fordobledes Forbandelserne. Mod deres Bøger satte man Fortielsens Sammensværgelse i Scene eller behandlede Forfatterne som uvidende Folk.

Og kan der alligevel være noget sandere end denne Paastand? Nad os for Eks. tage en Mand, som tager den sidste Mundfuld Brød ud af et Barns Mund; vil ikke saa alle være enige om, at det er en skrækkelig Egoist, som udelukkende ledes af *Kærlighed til sig selv?*

Men nu ser vi hen til en anden Mand, som alle er enige om at finde dydig. Han deler sin sidste Mundfuld Brød med den sultne, han tager sin Frakke af Kroppen for at give den til den forfrosne. Moraltilhængerne, som stadig taler i det religiøse Kragemaal, siger med stor Iver, at denne Mand drives af Kærlighed til Næsten, at han *foragter sit eget Jeg* og lader sig lede af en hel anden Lidenskab end Egoisten.

Og dog, naar man vil tænke lidt nærmere over Sagen, vil man snart opdage, at hvor forskællige disse Handlinger end er i Henseende til deres Følger for Menneskeheden, har dog *Bevæggrunden* været en og den samme, at søge at skaffe sig en Nydelse.

Hvis den Mand, der bortgiver sin sidste Skjorte, ikke fandt nogen Nydelse i denne Handling, vilde han ikke udføre den; hvis han fandt en Nydelse i at tage Brødet ud af Barnets Mund, vilde han gøre det. Men dette er ham i højeste Grad imod; det er ham en Nydelse at give, og han giver.

Hvis det ikke var uheldigt at hidføre Forvirring ved at bruge Ord, hvis Betydning en Gang er slaaet fast, i en ny Betydning, kunde man sige, at de begge handlede under Ledelse af deres *Egenkærlighed*. Der er ogsaa dem, der har brugt denne Betegnelse for bedre at faa deres Tanke frem og fremstille denne Forestilling bestemtere ved at give den en Form, som virker slaaende paa Indbildningskraften og for samtidig at tilintetgøre den religiøse Sagnfortælling, som gaar ud paa at sige, at disse to Handlinger har forskellige Bevæggrunde. De har begge samme Bevæggrund, at søge en Nydelse eller uddrage sig en Lidelse, hvad der kommer ud paa et.

Lad os tage en topmaalt Slyngel, en Thiers for Eks., som drukner fem og tredive tusend Parisere i Blod; lad os tage en Morder, som skærer Halsen over paa en hel Familje for at vælte sig i Liderlighed. De gør det, fordi i Øjeblikket Ønsket om Hæder eller om Penge undertrykker alle andre Ønsker hos dem; al Menneskelighed, ja blot Medfølelse er i hint Øjeblik udslukket hos dem paa Grund af dette andet Ønske, denne anden Tørst, *fordi de vil tilfredsstille en naturlig Trang i sig selv.*

Eller lad os se bort fra de stærke Lidenskaber og tage det smaaligskaarne Menneske, som bedrager sine Venner, som lyver ved hvert Skridt enten for ved List at faa en

Kammerat til at gi' et Glas eller af Praleri eller af Snedighed.

Lad os tage Kapitalisten, som Øre for Øre bestjæler sine Arbejdere for at købe sin Kone eller sin Elskerinde et Smykke. Lad os tage den første den bedste Slyngel i detail; ogsaa han gør intet andet end følge en Tilbøjelighed; han søger at tilfredsstille en Trang, han søger at undgaa, hvad der for ham vilde være en Lidelse.

Man skammer sig næsten ved at sammenligne denne smaatstilede Slyngel med et Menneske, som ofrer hele sin Eksistens for at befri de undertrykte, og som en russisk Nihilist, lader sig føre til Galgen; saa vidt forskællige er disse to Livs Resultater for Menneskeheden, i saa høj Grad føler vi os hendragne mod det ene og frastødte af det andet.

Og dog, hvis man udspurgte denne Martyr, den Kvinde, man staar i Færd med at hænge, endnu i det Øjeblik hun skal til at betræde Galgen, vilde hun svare leende, at hun hverken vilde bytte sit Liv, der var som et jaget Vildts, forfulgt af Czarens Hunde, eller sin Død for den elendige Slyngels Liv, der lever af Ører stjaalne fra Arbejderne! I det Liv, hun har maattet føre, i Kampen mod de mægtige Uhyrer finder hun sin højeste Nydelse. Alt andet udenfor denne Kamp, alle Borgermandens smaa Glæder og Sorger forekommer hende saa lurvede, saa kedelige, saa sørgelige; hun vilde svare: „I lever ikke, I vegeterer, jeg har levet!"

Vi taler naturligvis her om Menneskets overvejende, bevidste Handlinger og forbeholder os senere at tale om den umaadelige Række ubevidste, næsten mekaniske Handlinger, som udfylder en saa uhyre stor Del af vort Liv. Vel! i sine bevidste eller overvejende Handlinger stræber Mennesket altid efter det, der giver det en Nydelse.

En drikker sig fuld og nedværdiger sig hver Dag til en dyrisk Tilstand, fordi han i Vinen søger den Nervepirring, som han ikke kan finde i sit Nervesystem. En anden drikker sig ikke fuld, han giver endog helt Afkald paa Vin, skønt den smager ham, for at bevare sin Tankes Friskhed og sine Kræfters hele Fylde og derved kender han andre Nydelser, som han foretrækker for Vin. Men hvad andet gør han end den Lækkermund, som, efter at have gennemløbet hele Spisesedlen ved en stor Middag, lader være at spise af en Ret, som han dog holder af, for at proppe sig med en anden, han holder endnu mere af?

Hvad Mennesket end gør, søger det altid at have en Nydelse eller unddrage sig en Lidelse.

Naar en Kvinde tager sin sidste Mundfuld Brød for at give den første den bedste den, naar hun tager sine sidste Pjalter af Kroppen paa sig, for at give dem til en anden Kvinde, der fryser, og selv ryster af Kulde paa Skibets Dæk, saa gør hun det, fordi hun vilde lide uendelig meget mere ved at se en Mand der sulter, eller en Kvinde der fryser, end ved selv at ryste af Kulde eller lide Sult! Hun undgaar en Lidelse, hvis Styrke kun de, der selv har prøvet den, kan værdsætte.

Naar den Avstralbeboer, Gayan omtaler, hentæres ved Tanken om, at han endnu ikke har hævnet sin Slægtnings Død; naar han svinder hen under nagende Samvittighedskvaler over sin Fejghed, og ikke lever op igen, før han har fuldbyrdet den hævnende Daad, udfører han en undertiden heltemodig Handling, for at frigøre sig for en Følelse, der ikke lader ham nogen Ro eller Fred, for at tilbageerobre den indre Fred, som er den højeste Nydelse.

Naar en Flok Aber, som har set en af Flokken falde for en Jægers Kugle, belejrer hans Telt for at faa Liget tilbage, uden at bryde sig om de truende Bøsser, naar den ældste i Flokken dristig gaar ind i Teltet og først truer, derpaa bønfalder Jægeren og tilsidst ved sine Klagehyl nøder ham til at udlevere Liget og Flokken, under Klagelyd bringer det bort til Skoven, følger Aberne en Deltagelsesfølelse, som er stærkere end alle Hensyn til deres personlige Sikkerhed. Livet selv taber for dem sin Tillokkelse, saa længe de ikke har forvisset sig om, at de ikke mere kan kalde deres Kammerat til Live igen. Den Følelse bliver saa knugende stærk, at de stakkels Dyr vover alt for at frigøre sig for den.

Naar Myrerne i tusindvis styrter sig i Flammerne fra deres brændende Tue, som det onde Dyr Mennesket har stukken Ild i, og i hundredtal omkommer for at frelse deres Larver, giver de ogsaa efter for en Trang, nemlig til at kunne frelse deres Afkom. De vover alt for den Nydelse at bringe de Larver bort, som de har opdrættet med større Omhu, end mangen Menneskemoder viser sine Børn.

Naar endelig et Snyltedyr forlader en altfor hed Varmestraale og opsøger en køligere Straale, eller naar en Plante vender sine Blomster mod Solen eller lukker sine Blade, naar Natten kommer, saa føler alle disse Væsner en Trang til at undgaa Lidelse og søge Nydelse, aldeles som Myren, Aben, Avstralbeboeren, den kristne eller den anarkistiske Martyr. (Fortsat.)

Kropotkin: „Erobringen af Brødet."

Luksustrangen.

II.

Vi tilstaar aabent, at naar vi tænke paa de Afgrunde af Elendighed og Lidelse, som omgive os og naar vi hører det hjærteskærende Omkvæd af Arbejderne, som ile gennem Gaderne og tigge om Arbejde, at da det Spørgsmaal paatrænger sig os til Diskussion: Hvorledes vil man i et Samfund, hvor Enhver er mæt, bære sig ad med at tilfredsstille et Menneske, som ønsker Sèvres-porcellæn eller en Fløjelsklædning?

I Stedet for Svar er vi fristet til at sige: Lad os først sikre os Brødet. Hvad Porcellænet og Fløjlet angaar, vil vi siden se, hvordan det gaar med det.

Men da man maa anerkende, at Mennesket foruden Levnedsmidler ogsaa har Længsel efter andre Nydelser, og da Anarkismens Styrke netop bestaar deri, at den omfatter alle menneskelige Evner og alle Lidenskaber og ikke lader nogen upaaagtet, saa ville vi i faa Ord sige, hvad der kunde ske for at tilfredsstille Menneskenes aandelige og kunstneriske Trang.

Naar Enhver daglig arbejder fire eller fem Timer indtil sit femogfyrretyvende eller halvtredsindstyvende Aar, vil Menneskene, som vi sagde, let producere alt, hvad der er nødvendigt for at sikre Samfundet Velstand.

Men Dagen for de til Arbejdet vante og Maskinerne betjenende Mennesker har mere end fem Timer, den har ti Timer og det paa trehundrede Dage om Aaret og hele Livet igennem. Deraf kommer det, at deres Sundhed bliver ødelagt, deres Intelligens afstumpet. Men naar man kan veksle med deres Beskæftigelser, og særlig naar man kan veksle med Haandens og Hovedets Arbejde, saa kan man godt være beskæftiget i ti--tolv Timer uden at blive træt. Det er kun normalt. Den Mand, som med sine Hænders Arbejde i fire—fem Timer har vundet det nødvendige Livsunderhold — vil endnu have fem eller seks Timer af Dagen for sig, som han ønsker at udfylde med Beskæftigelser, der svarer til hans Tilbøjeligheder. Og disse fem eller seks Timer vil fuldstændig sætte ham i Stand til ved at slutte sig sammen med andre at skaffe sig det, som han behøver og som ligger udenfor det nødvendiges Omraade.

* * *

Han vil da først paa Markerne eller i Værkstederne forrette det Arbejde, som han skylder Samfundet som Bidrag til den almindelige Produktion. Og han vil anvende den anden Halvdel af sin Dag, sin Uge eller sit Aar til at tilfredsstille sine videnskabelige og kunstneriske Interesser.

Tusinder af Selskaber ville opstaa svarende til ligesaa mange Smagsretninger og alle tænkelige Interesser.

Nogle vil f. Eks. ofre Litteraturen deres ledige Timer. Disse vil da forene sig i Grupper, som bestaa af Forfattere, Typografer, Sættere, Trykkere, Gravører, Tegnere osv, som Alle stile mod et fælles Maal: Udbredelse af Ideer, som er dem dyrebare.

Nu tildags véd Forfatteren, at der gives et Lastdyr, Arbejder kaldet, som han mod en Godtgørelse af tre eller fire Franks om Dagen kan bebyrde sine Bøger med, men han bekymrer sig ikke om, hvad et Trykkeri nu tildags betyder. Naar Sætteren forgiftes af Blystøvet, og naar Barnet, som betjener Maskinen sygner hen af Blodmangel — saa gives der fattige Djævle nok til at erstatte dem.

Men naar der ikke mere gives forsultne Stakler, som er rede til at sælge deres Arme for en kummerlig Løn, naar den endnu for kort Tid siden Udbyttede har nydt Opdragelse og Dannelse, og naar han vil kunne bringe sine Ideer paa Papiret og meddele andre dem, saa vil Litteraturen og de Lærde være tvungne til at forene sig indbyrdes for selv at trykke deres Prosa eller deres Vers.

Saalænge Skribenten betragter Blusen og det legemlige Arbejde som Tegn paa en lavere Stilling, vil det gøre et komisk Indtryk paa ham at se en Forfatter selv sætte sin Bog. Han har jo sin Gymnastik og sin Domino til at adsprede sig med. Men naar den Skam, som klæber ved det legemlige Arbejde, er forsvunden, naar Alle er tvungne til at bruge deres Arme og der ikke mere findes nogen, som de kan vælte hiint legemlig Arbejde over paa — da vil Forfatterne saavel som deres Beundrere og Tilbedere, meget hurtig lære Sætterens eller Typografens Kunst; alle Beundrere af Bogen, som skal trykkes, vil da finde en Nydelse i at komme sammen, i at sætte den og i at tage den ud af Rotationsmaskinen — smuk i jomfruelig Renhed. Og disse stolte Maskiner — nu et Torturinstrument for Barnet, som betjener dem fra Morgen til Aften — vil blive en Kilde til rig Nydelse for alle dem, som er virksomme ved dem, Nydelsen ved at skaffe deres Yndlingsforfatters Tanker Udbredelse.

Vil Litteraturen tabe derved? Vil Poeten blive mindre poetisk, efterat han har arbejdet paa Marken eller med sine Hænder har arbejdet med paa at mangfoldiggøre sit Værk? Vil Romanforfatteren gaa Glip af sit Kendskab til det menneskelige Hjærte, efterat han Skulder ved Skulder i Fabriken, i Skoven, ved Vejbygning og i Værkstedet har arbejdet sammen med andre? At stille dette Spørgsmaal er at besvare det. Mange Bøger blive maaske mindre voluminøse, men man vil trykke færre Sider og sige mere i dem. Maaske vil man offentliggøre mindre Makulatur, men hvad man trykker, bliver læst mere, skattet mere og vurderet mere. Bogen vil henvende sig til en større Kreds af dannede og fordomsfri Læsere.

Iøvrigt befinder Bogtrykkerkunsten, som siden Gutenbergs Tid kun har gjort ringe Fremskridt, sig endnu i sin Barndom. Man bruger endnu to Timer til at sætte det i bevægelige Bogstaver, som man har skrevet i ti Minutter, man søger allerede efter Midler, som hurtigere vilde kunne mangfoldiggøre Tankerne. Man vil finde dem.

Naar enhver Forfatter først er begyndt at medvirke ved Trykningen af sine Bøger, hvilke Fremskridt vil Bogtrykkerkunsten da ikke have gjort! Vi vil da ikke mere betjene os af det 17. Aarhundredes bevægelige Bogstaver.

* * *

Er det en Drøm, som vi har hengivet os til? Sikkerlig ikke for dem, som har brugt sin Iagttagelse og sin Tænkeevne. Allerede nu viser Forholdene, at Livet bærer os i denne Retning.

III.

Er det at drømme: at planlægge et Samfund, i hvilket Alle er blevet Producenter, og hvor Alle har faaet en Opdragelse, paa Grundlag af hvilken de kunne pleje videnskabelige og kunstneriske Interesser, og hvor de (i Besiddelse af den dertil nødvendige Fritid) forene sig i Grupper for at offentliggøre deres Værker, ved hvis Trykning de selv medvirke?

Allerede nu for Tiden tæller man lærde, litterære og andre Selskaber i Tusindvis. Disse Selskaber er ikke andet end ligesaa mange frivillige Grupperinger af Mennesker, som interessere sig for denne eller hin Gren af Videnskaben og som have sluttet sig sammen for at offentliggøre deres Arbejder. Forfatterne, som ere Medarbejdere ved de lærde Afhandlinger, faar ingen Betaling. Afhandlingerne sælges ikke; de sendes gratis til alle Verdens Kanter til andre Selskaber, som dyrke den samme Gren af Videnskaben. Nogle Medlemmer af disse Selskaber lade indrykke en Note (maaske paa en Side) i Tidsskriftet, som gengiver Resultatet af en Iagttagelse; andre Medlemmer offentliggør deri udstrakte Arbejder, Frugterne af mange Aars ivrigt Studium; atter andre indskrænke sig til deraf at øse Belæring for ny Forskninger. Alt dette er ubestridelig Associationer mellem Forfatterne og Læserne med det Formaal at se Arbejder offentliggjort, som de alle have Interesse for.

(Fortsættes.)

Opraab!

Meningsfæller! Her eksisterer en Diskussionsklub „Tolerance“ i hvilken der diskuteres de socialistiske og anarkistiske Principer og andre Samfundsspørgsmaal. Det bør ligge i Meningsfællernes Interesse at agitere for Tilslutning til Klubben.

Der afholdes Diskussionsmøde hver Onsdag Aften Kl. 8½ i Café „Kommunen“, Gothersgade Nr. 155, Kjd. Kontingentet er 5 Øre om Ugen. Medlemmer kan optages paa Klubbens Møder, hvortil Alle har Adgang (se iøvrigt Annoncerne).

Staternes Opløsning.

„En Oprørers Ord“ af Peter Kropotkin. (Oversat til „Proletaren“.)

„Almindeligt Kaos paa Handelens og Industriens Omraader, den kapitalistiske Produktionsmaades nær forestaaende Ende“, det er i faa Ord den økonomiske Tilstand i Evropa. Den politiske Situation lader sig betegne med lige saa faa Ord: „Staternes rapide Opløsning og fremtidige Bankerot“, dette er det Tilsvarende til den økonomiske Tilstand.

Betragt dem alle, fra det russiske Politiautokrati til den schweitsiske Bourgeoisrepublik, og I vil ikke finde en eneste, som ikke med Kæmpeskridt iler sin Opløsning, og som en Følge deraf, Revolutionen i Møde. Som Oldinge, der har mistet deres Manddomskraft, med rynkede Ansigter og trætte Lemmer, halvt fortærede af indvendige Sygdomme, ude af Stand til at afpasse sig efter de nye Idéstrømninger, bortødsler de den svage Rest af deres Kræfter, deres Bestaaen er kun en Galgenfrist, og de fremmer endog deres Undergang ved gensidige Oprivninger.

* * *

Alderdomssvækkelsen, hin uheldbredelige Sygdom har grebet dem alle. Staten, denne Indretning, som overdrager Forvaltningen og Reguleringen af Alles Anliggender, til noget Faa, har overlevet sig selv; dens Dage er talte. Menneskeheden er allerede længe beskæftiget med at udarbejde bedre Samfundsformer. Evropas gamle Stater, som i det attende Aarhundrede havde opnaaet deres Glansperioder, gaaar nu deres Undergang i Møde; de døer hen. Folket, særlig Folket af den latinske Race, længes allerede utaalmodig efter det Øjeblik, som tillader det at bibringe den „statlige Magt“ Dødsstødet, den Magt, som hæmmer den frie Udvikling. Deres Maal er: Provinsernes, Kommunernes og Gruppernes venskabelige Forbindelser med hinanden, ikke ved Hjælp af en dem paatvungen Magt, men ene og alene paa Grund af gensidig Overenskomst og fri Sammenslutning. Dette er det historiske Udviklingstrin, som vi har betraadt, og ingen Magt i Verden vil kunne forhindre Virkeliggørelsen af de ny Idéer. Naar blot den herskende Klasse havde en Smule Forstaaelse af den nuværende Tilstand, sandelig, de vilde selv gaa foran for denne mægtige Rejsning af Aanden — men blevne gamle i deres Overleveringer, uden Idealer, kun hyldende Pengesækken modsætter de sig med al den Magt, der staar til deres Raadighed, Tidsaanden.

Saaledes fører de os uundgaaelig hen imod en voldsom Omvæltning. Menneskehedens Frihedsbestræbelser vil skaffe sig Gennembrud — men kun under Kanonernes Torden og og Mitrailleusernes Skratten, belyst af Oprørets Flamme.

* * *

Efter de middelalderlige Indretningers Fald viste Staterne sig paa Evropas Overflade. Gennem Erobring, List og Mord befæstede de deres Magt og søgte stadig at udvide denne. I denne Begyndelsesperiode anmassede de sig endnu ikke Retten til at blande sig i alle Menneskets Anliggender.

Nutildags er det lykkedes Staten at regulere og bestemme alle vore Livsytringer. Fra Vuggen til Graven presser den os i Lovenes Snøreliv. I Dag som Centralregering, i Morgen som Provinsregering, i Overmorgen som Kommuneregering; overalt følger den os, ved hvert Skridt, paa hvert Gadehjørne møder vi dens Fremtoninger, den paatrænger sig os, hvor den kan og forulige os allevegne. For enhver af vore Handlinger skaber den bestemte Regler, den omgiver os med en Vold af Love og Forordninger, saa at selv den mest durkdrevne Advokat ikke kan finde sig til Rette Daglig søger den at sætte nye Hjul paa det vakkelvorne Lovapparat og skaffer derigennem en stadig ubekvemmere og mere kompliceret Maskine; og selv de, der sætter den i Gang, geraader i Harme derover.

Den skaber en Hær af tyveagtige Embedsmænd, som ikke kender andet af Verden, end det de kan se igennem de smudsige Kontorvinduer eller har læst om i dumme og urimelige Skrifter; en Klike, som kun hylder Pengesækkens Religion, og hvis eneste Bestræbelse bestaar deri at slutte sig til et eller andet Parti, om sort, blaat eller hvidt, som for lidt Arbejde garanterer høje Lønninger. Resultaterne er os altfor bekendte. Eksisterer der en eneste Gren af Statens Virksomhed, som ikke maa oprøre dem der er saa ulykkelige at komme i Berøring med dem? Gives der en eneste, som efter Aarhundredes Eksistens og fortsat Dækken over Faldefærdigheden, ikke har leveret Beviser paa sin fuldstændige Udueligheed?

De eksempelløse, stadig tiltagende Pengesummer, som Staten lig en Vampyr udsuger af Folket, strækker aldrig til, og saaledes kommer det, at den allerede nu lever paa kommende Generationers Bekostning. Den styrter sig stadig i ny Gæld, og gaar saaledes sin Ruin i Møde. De europæiske Staters Gæld har allerede naaet den utrolige Sum af over hundrede Milliarder (hundredtusind Millioner). Vilde man benytte alle Statsintægter til sidste Øre til Dækning af denne kollossale Gæld, saa brugte man mer end 15 Aar for at kunne udjævne den. Det var dog meget forkert om man vilde antage, at denne Gæld er i Aftagende; tvertimod, den formerer sig for hver Dag. Det ligger i Sagens Natur, at Statens Krav stadig overstiger dens Midler. Staten søger nødtvungen at udvide sine Privilegier; ethvert Parti, som har Statsroret i Hænderne, er tvungen til at skaffe nye Embeder og Stillinger for dets Tilhængere. Dette er faretruende.

Saaledes vokser og formerer Statsgælden sig bestandig, selv i Fredstid; en pludselig Krig eller et hvilket som helst andet alvorligt Tilfælde vilde drive den op til en svimlende Højde. Alt dette viser os tydeligt, at det er umuligt at finde en Udgang af denne Labyrint. Staten iler med Kæmpeskridt sin Undergang, Falliten imøde, og den Dag er ikke mere fjærn, paa hvilken Folket, træt af at betale aarlig 4 Milliarder i Renter til Bankierne, vil erklære den almindelige Statsfallit. Da maa disse Aagerkarle opdyrke Landet, dersom de er sultne.

* * *

Den der forsvarer „Staten“, maa ogsaa godkende Krigen.

Staten er og maa være betænkt paa stadig at udvide sin Magt. Den maa bestræbe sig for at overgaa Nabostaterne i Styrke, naar den ikke vil være en Spillebolt i deres Hænder. Den er uophørlig betænkt paa at svække de andre Staters Magt med alle til Raadighed staaende Kræfter, for at bebyrde dem med sine Love, sin Politik, sine Handelstraktater, med et Ord, for at knnne berige sig paa deres Bekostning. Kampen om den udslaggivende Magt som danner Grundlaget for den borgerlig-økonomiske Organisation, er ogsaa Grundlaget for den politiske Organisation. Derfor er Krigen næsten uundværlig for den nuværende Tilstand i Europa. Krige, som den prøjsisk-danske, den prøjsisk-østerrigske, den tydsk-franske, eller Krimkrigen eller Krigen i Afghanistan følger hinanden uden Afbrydelser. Og allerede er ny Krige i Forberedelse, Rusland, Prøjsen, Danmark er hvert Øjeblik parat til at slippe deres Arméer løs, og der mangler kun lidt for at bringe Gnisten til Flamme Om Aarsager til Krige er man aldrig forlegen, man har dem allerede en 30 Aar i Forvejen. Krigenes Følger er Arbejdsløshed og Forretningsstandsninger paa den ene Side, dobbelte Skatter og Gældsophobninger paa den anden Side. Endvidere er enhver Krig et moralsk Nederlag for Staten; Folket overbeviser sig mere og mere om dens Uduelighed, som selv i sin fornemste Opgave, Forsvarssagen, træder frem for Dagen. Selv Sejren kan ikke dække over det moralske Nederlag. Betragter vi blot Ideernes Gæring som Krigen i 1870 frembragte i Tydskland saavel som i Frankrig, betragter vi Utilfredsheden, som Krimkrigen frembragte i Rusland. De uophørlige Krige og Rustninger driver Staterne til Ruin og fremmer deres moralske og økonomiske Undergang. En eller to store Krige til vil tilføje den faldende Statsmaskine Naadestødet.

* * *

Ved Siden af Krige udadtil hersker disse i Landene selv. Folkene akcepterer Staten, fordi de i den ser en Beskytter af Almenheden, en Forsvarer for den Svage mod den Stærke. Nutildags er Staten kun et Bolværk for de Rige mod de Fattige, et Værktøj for Ejendomsbesidderne mod Proletarerne. Hvad nytter os saaledes dette kollossale Apparat som vi kalder Stat? Beskytter den Arbejderne mod Kapitalistens Udbytning? Beskytter den Landmanden mod Rentetagerne? Garanterer den os Arbejde, eller sørger den for, at vi ikke falder i Hænderne paa Aagerkarle? Giver den Næring til vore Hustruer, som af Sult og Elendighed er afkræftet og ikke er i Stand til at stille Pattebarnets Krav, der grædende ligger ved Moderens udpinte Bryst? Nej og tusinde Gange nej! Staten er Beskytter for Udbytning og Spekulation, den er Beskytter for den, igennem Rov og Bedrag opstaaede Privatejendom.

Proletaren, hvis eneste Gods er sine Armes Kraft og Førlighed, har intet at vente af Staten; for ham er denne intet andet end en Institution, hvis Bestræbelse for enhver Pris er at forhindre hans Befrielse.

Alt for Parasiten, Ejendomsbesidder, alt mod den arbejdende Proletar.

Den borgerlige Opdragelsesmetode, som allerede i Barnets sarteste Alder korrumperer og fylder det med Fordomme som kvæler enhver Lighedsfølelse; Kirken, som har sat sig Kvindernes Fordummelse til Livsopgave; Lovene som med Magt søger at forhindre Udvekslingen af Solidaritetens og Lighedens Ideer; Pengene som Bestikkelsesmiddel til at købe Frihedens Apostel; Fængslet eller Krudt og Bly for at lukke Munden paa dem, som ikke vil blive Forrædere mod deres Sag; dette er Staten.

Maa disse Tilstande vedblivende bestaa? Er der overhovedet en Mulighed for, at de kan være af lang Varighed? En hel Klasse af Menneskeheden som producerer alt, kan ikke vedblivende opretholde en Organisation, som specielt er oprettet til dens Undertrykkelse. Overalt under det russiske Knut-Herredømme saavel som under Republikens Hykleri, hæver de utilfredse Folkemasser sig Nutidens Historie er Kampperioden for den priviligerede Stats Kamp mod Folkenes Frihedsbestræbelser. Denne Kamp er de Regerendes Hovedbeskæftigelse, den dikterer dem hele deres Handlemaade. Det er ikke Hensynet til Almenhedens Vel, som foranlediger den nuværende Stat til at udstede denne eller hin Lov, nej det er den kloge Regering som tvinger den dertil; enhver Lov er for den et Beskyttelsesvaaben i Kampen for Forrettighedernes Opretholdelse. Denne Kamp alene maatte allerede være tilstrækkelig til at ryste den stærkeste politiske Organisation i sin Grundvold. Naar den nu fuldbyrder sig i Stater, som med historisk Nødvendighed iler hen imod sit Fald, ja med fulde Sejl styrer derhen, i Stater som ved gensidige Rivninger og Udstykninger endog fremmer deres Undergang, naar den almægtige Stat endog gør sig forhadt hos sine Beskyttere; — naar saamange Bevæggrunde træffer sammen ved et Maal, da kan der ikke længere være nogen Tvivl om denne Kamps Udgang Folket, denne eneste Magt, vil let overvinde sine Undertrykkere.

Statens Fald er kun et Tidsspørgsmaal, og selv den fredeligsindede Filosof ser ud af alt dette den kommende voldsomme Revolution, Morgenrøde.

Udenlandske Blade.

Foruden vore sædvanlige Blade har vi endvidere modtaget følgende:

„La Questione Sociale“ (Paterson N. J. Office, as Second Cluss Mail Matter. (U. S. A.)

Ekspeditionens Brevkasse.

„Sjoverne“ 2 Kr. 40 Øre. S. 90 Øre. R. S. 60 Øre. Z. 1 Kr. Uff. 20 Øre. Sansculotte 72 Øre, do. 25 Øre. Fra Fasca 25 Øre. B. 1 Kr.

Hvorfor kvitteres

J. Møller,
Ekspedient.

Diskussionsklubben Tolerance

afholder Diskussionsmøde hver Onsdag Aften i „Kommunen“ Gothersgade 155, Kjd.

Onsdagen den 27. Maj er Æmnet:

»Anarkistisk Moral«

Onsdagen d. 3. Juni Oplæsning: „En Folkefjende“ af Henr. Ibsen.

Alle har Adgang.

Første Pintsedags Morgen Kl. 8, foretager Klubben en Udflugt til Lyngby fra Nordbanegaarden. Venner og Meningsfæller med Familie kan deltage. Talrig Tilslutning forventes.

Udgiver: J. Møller. - Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.
Carl Andersens Bogtrykkeri.